

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна
примірника
16 сот.
На провінції
20 сот.

Виходить що дня
радо крім поне-
ділка.

політична, економічно-суспільна часопись.

(Редакція Руська ч. 3)

Революційний рух в Польщі.

Що-раз частіше повторюють ся вісти про зріст революційного настрою в Польщі.

Друга часть преси або мовчала про се або старала ся ріжними способами сей рух виправдати і злегковажити. Та всі революційні акти не дадуть ся сховати під корець перед денним світлом. Майже кожного дня наспівають вісти про атентати на органи безпеченства в польськїм королівстві, а то і про вибухи бомб на улицах Варшави.

В останнім часі також консер. польська преса занялася сїм рухом і бе на алярм. Невдавно помістили ми за „Gazet-ою Wieczorn-ою“ голоси польської поступ. преси про аграрний більшевизм польської людової і соціально-демократичної преси. Зростом революційного руху в Польщі займає ся „Nowe Slowo“. В статі під заголовком „Революційні марева“ ось що пише „Nowe Slowo“.

„Не вперве будять ся слухи, що на наших землях розвиває ся агітація за розпочатем революції, що громадають ся на сю ціль фонди і шевелять ся „фахові“ і досвідчені люди. Сам факт, що подібні вісти розходять ся по світі, що розносять їх „пантофляри“ почта, що в кінци нахочать ся певні політичні відламки котрі через мовчанку кладуть на сю справу своє placet — се все є явща сумні і гідні як найвишнього процесу“.

Що на сих слухах є зерно правди признає також „Nowe Slowo“, пишучи, що не трудно було для революційного ферменту зійти на поживу на тлі загального невдоволення з ватагів, накинених військовою окупацією та з ревізійні і всяких кривд, які нам не заслуужено прийшлось поносити.

„Зі сходу доходили вісти про свободи, про самоозначене народів, про маніфест, посвячений Польщі. Була отже хвиля, що деякі сильнійше в своїх умах подразнені політичні струї вдали в революції одиникий вимід з тяжкого положення“.

Агітація тимчасом робила своє: тиха конспіраційна робота заточувала чим раз ширші круги.

Сіяла невдоволене. Так появляли ся летучі письма, в яких під небеса в звалювано царя і його зичливість для Польщі, появляли ся похвали Керенського і цілого революційного руху.

Тоді то в північно-західній частині королівства, а передовім в каліськїм повіті розвинув свою діяльність „Чорний Арьон“ тайна організація, яка мала добрих провідників і оруже з Росії і зміряла до викликаня повстаня на задах німецької армії. Акта цілої сеї справи, старанно тоді затушованой істають до нині і можна їх переглянути.

„Мотиви сеї акції розвивали ся на селі. Порішено революційній настрої гніздив ся також в опустілих мурах фабрик і тісних переулках передмість, де коротав нуждені своє жите пролетаріат, який в наслідок знищення промислу, найовішн був діткнений війною. Промисловий лодзський округ і фабричні околиці Варшави давали радо послух революційній агітації — але лише в теорії, не доходячи до дії. Лише страйки вибухали час до часу в фабриках, що розростали ся до занепокоюючих розмірів. Сей неспіло тліючий огонь роздухували свідомо відозвані ріжних комітетів, центральних комісі, і ріжних подіючих „народних управ“. Варшавський окружний комітет P.P.S. кінчав свої відозви словами: „нехай же революція“ — а слова сі несли ся в товну і туманили „слабі голлови“.

„Nowe Slowo“ каже, що на щасте се все не принесло доси ніяких конкретних вислідів. Та все таки при кінци додає, що думку вибуху революції пропагують каламутні елементи, які тепер великою хвилею напливають з Росії до королівства. Їх радо слухають робітники, а селянство лише жде хвилі щоби „заспокоїти свій голод на землію“, — як каже польський мистецер професор Поморський. Що революційний рух в Польщі не прибрав широких розмірів, то се тільки в наслідок сего, що над Польщею висить тверда німецька рука. Але огонь соціальної революції тліє в підлогах і кожної хвилі може бухнути яскравим полеміем.

Вони годять ся на увворене польського королівства в межах т. зв. Конгресівки з не-Габебургом на престолі. В сеї спосіб ідуть польські активісти з Конгресівки по лінії нім. політики, яка — як звісно — противна австро-польській комбінації. Туземні польські круги вказують на історичні традиції Радзівілів, які в найтижших для агайлонської Польщі часах визали ся з пруськими курфюретами і Шведами.

(О много більше реальної підстави буде в сеї справі, що її активісти з ім. Радзіві-

віном і гр. Ровікером на чолі, не хочуть випускати до Польщі тої корупції.

Тому волять накласти з Прусакми. — Ред. „Укр. Слова“).

Ніякої федерації не буде!

Відень, 15. серпня. „Парламентарна Кореспонденція“ довідуєть ся з певного жерела, що чеське донесене про намірену перебудову монархії в конфедерацію національних держав є цілковито неправдиве. В рішаючих кругах нічого не знають про такій федеративній план. В чеськїм донесеню розходять ся хіба о чеські бажаня.

З України.

Селянські заворушення на Україні.

„Vossische Zeitung“ доносить з Києва, що борбу з більшевизмом належить уважати по-значеною. Обі сторони зробили рід перемиря на неозначеній час. Натомість тривають дальше битви з ріжними ватагами. Се є битви на малу міру, але трудно надіятеся скорого їх покінченя.

О зповненю східного фронту нема бесіди. Однак акція українських ватаг змагає сильної зучности команди, котри має перед собою тайну організацію. В половині мая повстали на волудні від Києва дерпні ватаги, оперті на т. зв. сільські комітети зорганізовані в перших революційних часах під проводом місцевої інтелігенції учителів, лікарів і т. п. в цілі освідомлюваня селянства. Головний контингент сих ватаг становлять жовнірі, котрі вернули з фронту і мають муніцію, оруже, скорострели, ба навіть малі гармати. Сі ватаги повивають ся в ріжних околицях, тероризують і бунтують хлопів. Де котрі ватаги числять до 3.000 людей: На чолі сих ватаг стоять бунші офіцери, які зручно ведуть кампанію. Грошій сїм ватагам не бракує. Плати провідників доходять разочних сум, а члени одной ватаги дістають по 34 карбованців денно. В часі від 1. червня попесли вправді сі ватаги значні страхи, але Пінчам доси не удало ся їх цілковито звинчати.

Переведене Петлюри в лугинівську тюрму.

„Вільне Життя“ з дня 9. серпня доносить, що заарештованого голову управи всеукраїнського союзу земств С. Петлюру переведено втера з помешканя командантури у лугинівську тюрму.

В звязи з тою подією остає і друга вістка, що дня 3-го серпня відбуло ся надзвичайне засідане управи всеукр. союзу земств, на якому ухвалено постанову з приводу сих відомостей, котрі послужили підставою для арешту голови управи.

Іменованя.

Київ, 12. серпня. (У.Т.А.). Приказом гетьмана поручено президентови державного сенату д. Василенкови управу міністерством

Польське королівство без Галичини.

Відень, 16-го серпня. — В тутешніх польських політичних кругах слідно певне чаетокосене із-за подорожжя князя Радзівіла і графа Ровікера до гол. нім. квартири. Уважають тут, що варшавські активісти зрезигнували з австро-польської розвязки і з прилученя Галичини до конгресової Польщі.

освіти. Бувши старшим прокуратором київського апеляційного суду Квятницький іменованій прокуратором київської судової палати. З достовірних жерел повідомляють, що на місце товариша міністра внутрішніх діл Вороновича, який перейшов в сенат, іменованій товариш надпрокурора сената для карного відділу Віктор Райнбот. Сей новий товариш міністра є Українцем з Полтавщини, де має хутір в кобеляцькому повіті. Він всецільно відданий ідеї самостійної, незалежної України. Віктор Райнбот є знаменитим юристом, а задачею його буде внести законний лад в діяльність адміністрації.

До українізації низших шкіл.

„Вільне Життя“ доносить: Одеська міська управа одержала слідуючий обіжнич міністра освіти Василенка, розісланий також до всіх губерніяльних і повітових народних (земських) і міських управ, та до губерніяльних і повітових комісарів справ освіти:

„Ще торік розпорядженням російського уряду, наука в низших початкових школах для українського народу повинна була провадитись українською мовою. В ряді земств багато зроблено в сій справі, але є земства, котрі сього розпорядження не виконали за відсутністю підручників, через тяжкі умови, в яких перебували земства і школи і через другі причини.

Нині обставини значно змінилися на краще в сій справі. На ринку є значна скількість книг для укр. народної школи, а ще більша скількість друкується і на початку сього 1918—19 шкільного року вийдуть з друку в такій скількості, що всі земства на Україні можуть забезпечити свої школи підручниками.

В час, коли наша держава творить культурно-національні цінності (відкриває українські державні університети, академії, гімназії і т. д.) скупило всі духовні і матеріальні сили, щоб дати українському народові рідну національну школу, коли не можна допустити ні одного крока без укр. школи, нісна початкова школа для українського народу мусить обов'язково як слід приготуватись до навчання на українській мові і забезпечити себе підручниками і вчителями в першу чергу.

Треба доложити всіх творчих сил, аби сього досягти. Тому міністерство освіти пропонує всім повітовим земським і міським урядам в контакт з губерніяльними і повітовими комісарями освіти негайно приступити до зясування стану шкіл з сього боку, щоб з наступного шкільного року навчання в школах для укр. народу велось українською мовою у групах низшої початкової школи на всім просторі України.

Разом з тим міністерство освіти прохає зазначені установи стежити за виконанням сього розпорядження, а комісарів освіти допомогати їм і спішно повідомити, що зроблено і робить ся в справі підготовки до утворення рідної національної школи і що до намірів міністерства освіти в загалі.

При сьому прикладаєть ся проспект книжок, які є на ринку і які вийдуть друком до майбутнього 1918—19 шк. року, з зазначенням тих видавництв, до котрих земствам треба звертатись заздалегідь з замовленням, щоб забезпечити свої школи підручниками“.

Мирова конференція.

Київ, 10 серпня. (УТА) На однім із попередніх засідань фінансово-рахункової комісії російська делегація запропонувала схему реєстра державних обов'язків, котрі повинні бути поділені між Україною і Росією. Сю схему українська делегація прийняла лише як програму, не рахуючи можливим взяти на себе, якби то не було обов'язки по предложеній схемі без попереднього розгляду її в своїй комісії. По питанню фінансового обчислення, українська комісія встановила ся на таких принципах: 1) скількість населення, 2) участь України рівняєть ся приблизно 22 проц. Комбінуючи ці принципи, українська комісія вваляє долю України в обчисленню приблизно в одній п'ятій частині.

Дальша часть засідання була присвячена питанню самого розділу майна. Українська делегація, висловуючись з того, що більшість державних маєтків Росії знаходять ся за межами України, що Україна брала участь в придбанню, поширенню і охороні їх, лічить необхідним зробити відрахунок сього майна при фінансовім обчисленню. Російська делегація не висловила ся принципіально проти такого рахунку і просить предявити список таких маєтків, категорично відмовляючись предявити такий список зі свого боку.

Під кінець засідання, не дивлячись на те, що принципіально суперечок проти такого поділу російська делегація не висловлювала, вона несподівано в особі проф. Неміровського заявила, що маєтки, котрі знаходять ся на території, підлежні суверенітету Росії, поділу не належать.

В кінці засідання представник української делегації заявив, що до реєстру державних маєтків Росії, що належать до поділу між Україною і Росією, не може входити золотий фонд, частина котрого однак має бути передана укр. уряду, як еквівалент в випадку прийняття ними відповідальности по обов'язкам державної скарбниці, як забезпечення винуватих державним банком кредитових білетів.

На вчорашнім засіданню сей комісії розглядали ся сї-ж самі питання, при чім з боку російської делегації був посланий докір українській делегації, що ніби-то вона гальмує справу мирних переговорів. Українська делегація з фактами в руках доказала, що обвинувачення в затягненню мирних переговорів її не можуть дотичити.

Мирні переговори.

Київ, 12 серпня (УТА) Товаришем голови української мирної делегації призначений замість теперішнього міністра внутрішніх діл Гіора Кистяківського, відомий петроградський український діяч Петро Стебницький.

Освітні заходи Подільського Земства.

Кам'янець Подільський, 11. серпня. (У.Т.А.). На нараді губерніяльного земства виявилось, що для шкіл Поділля потрібно підручників на 2 мільони карб.; уповноважені по закупці підручників виїхали до Києва. Земство запросило до завідування середніми школами письменника Маковая.

Додатковий договір між Росією і Німечиною.

Берлін, 5. серпня. „Voss. Zeitung“ доносить, що російський посол Йоффе повертає назад до Берліна. Він був в Москві, щоби зложити звіт з переговорів з Німечиною про додатковий договір до берестейського мирного укладу. Из сего, що побут Йоффого тривав в Москві лише дуже коротко, заключає „Voss. Zig“, що досягнуто порозуміння і що між Німечиною і Росією тривають даліше нормальні зносини. Правительство совітів згодило ся на умовини додаткового договору.

На заході нема більших боїв.

Берлін, 15. серпня. (РКБ.) Урядово оголошують:

Відділи військ баварського престолонаслідника Рупрехта:

Жива стежина діяльності між Ізером а Скарпою. На полудневий стід від Алетте ми розбили перед нашими лініями частинний англійський наступ. На північ від Анкре ми опорожнивали в останніх ночах місяця, гостро врізуючі ся в ворога при Пуїсіеуже і Беаumont Га мель; їх обсадив ворог вчора по полудні.

Відділи військ ген. Бема: Немає ніякої більшої боєвої діяльності. Вечером скріпила ся огнева діяльність між Анкре і Оїсе. Ми відверли частинні наступи

ворога по обох боках Авре і на полудне від Ляссігні.

Відділ військ німецького князя корони:

При ударі на полудневий беріг Весля, ми полонили залогу залізничного двірця Бреніль.

Наші сили зневолили до бою англійську бомбову ескадру, яка летіла до наступу на нашу область, зачім ще досягнула свою ціль. Ескадра, втративши 5 літаків мусіла завернути з дороги.

Невдача Італійців в західнім Тиролю.

Відень, 15-го серпня (Ткб.). Урядово оголошують:

Італійський театр війни.

Так само, як послідні заходи на венецькому гірському фронті, наступи проти Тонале скінчили ся для ворога повною невдачею.

На північ від просмика італійські колюни, що йшли вперед, звалили ся з тяжкими втратами в нашім обороннім огні.

На полудні шляху повело ся ворогові найти після численних безуспішних спроб точку опору на Монтіцельо, яка йому була однак вскорі відверта полудневими Стирийцями 26-го полку Стрільців.

Також точки у високих горах, залишені в початкових боях, ми обсадили знову.

Ворог цофнув ся в найважніших відтинках у свої рови, наші летуни стріляли за ним з машинових крісів.

Альбанія:

В Альбанії на схід від долини Деволі досягнули наші хоробрі війська нові успіхи.

Шеф генерального штабу.

Війна Росії з Чехо-Словаками і антантою.

Москва, 15. серпня. (Урядовий комунікар). Східний чесько-словацький фронт: Нашу фльотилію на Волзі обстрілювала ворожа кіннота. Бура і темнота приневолили ворога уступити. Ми висіли коло Вечемори і дійшли аж до Казанцева, де майшли много припасів збіжжя. Чесько-словацький штаб знаходить ся в Комилеві. З відтам прогнала його наша артилерія.

Західний чесько-словацький фронт: Спроба білих гвардейців зайняти місто Свієськ неудала ся. Місто знаходить ся в наших руках.

Над Ледовим океаном. В напрямі на Архангельськ заняли ми ворожі становища. В околиці Онега застановив неприятель свій похід.

Центральна Росія. В напрямі Поворіно-Царици заняли наші війська стацію Полянну на полудне від Поворіна. Там же заняли ми село Трестянку. Коло Євстрадієвська побили ми козаків. На лінії залізничній Царици-Грязи заняли ми стацію Лєт.

Над Чорним морем. В Кубанщині над Чорним морем заняли ми стацію Курбеле.

Виїзд американ. конзуля з Росії.

Вашингтон, 14-го серпня. Американський генеральний конзуль в Москві передав заступництво американських інтересів в Росії шведському конзулеві. Він попросив о вільний пропуск на поворот до Америки для себе і інших американських горожан. — Так отже американський генеральний конзуль прилучив ся до других конзулів.

НОВИНИ.

— Горять костели на Холмщині. Варшавські дзвенники доносять, що минулої неділі на Холмщині в Грубешівському повіті згоріла греко-католицька церква, яку „перехрещено“ на римо-католицький костел. Пожежа знялась від непогашених свічок. З церкви не вратовано нічого.

— Ратують царя Ію. Іспанський король просив царя Вільгельма, щоб сей вставився за російською царцею у большевицького правительства. Царя і її доньки мають одержати дозвіл на виїзд з Росії. Держави антанти не хотіли до-сеї справи вмішуватись.

— Військова читальня в Любляні. Нам пишуть: В неділю дня 11. с. м. відбулось в Любляні святочне огорення військової читальні 58. полку піхоти. Ми зібрались в домі читальні. О. Плавюк, наш курат виголосив гарну промову, в котрій вказав на наше прикре положення з причини темноти та заохотив нас до праці в ново відкритій читальні. Ми зраділи, побачивши на столах наші часописи, як: „Українське Слово“, „Діло“, „Свобода“ та різні укр. книжочки; а неодному й дрібні слези покотилися по зморщенім від журби лицю, бо ми пригадали собі, як то колись ми в своїх громадах пуртувались по читальнях, щоб почути дещо нового, щоб дещо навчитись! Нині ми чуємось щасливіші як дотепер. В своїй читальні дістаємо всяку пораду. Ми будемо тут свої між своїми. Ту будемо працювати, будемо учити ся — а чейже забудемо про журбу, котра з нас поробила молодих старців. — Щиренька подяка від нас отцеві Плавюкови і бат. ком. п. полковникові Залуському за їх старання коло нашої читальні. А для інших українських полків най буде се приміром. — Липчук.

— Проти шпіонажі підводних човнів. В липні с. р. понавив ся в Іспанії закон проти шпіонажі підводних човнів. Відвістав викликаний потайною роботою антанти в Іспанії, про що подає подрібні відомости еспанська неутральна часопись „Nazione“. В недавній статі вона здиймає маску з тайної діяльності Французів в еспанській пристани Барселоні, які купували собі корабельну службу для шпіонажі німецьких підводних човнів. Еспанські моряки при допомозі спеціального ключа і на основі докладних плянів розміщеня німецьких підводних човнів подавали відомости про їх рухи іскровим способом кораблям на морі і стаціям антанти. „Nazione“ подає факти і назвиска, остерігаючи Іспанію, яка мусить всіми силами берегти своєї неутральности перед замінюванем торговельних еспанських кораблів на воєнну флоту антанти.

Статя „Nazione“ дала підставу для закова проти шпіонажі німецьких човнів підводних і вкоротила до певної степені ворожі махінації.

— Курси німецьких професорів в Києві по Україні. За починном саксонського військового міністерства улаштувано в Києві лекції, для яких зголосили ся самі красні професори і доценти німецьких університетів. В лекціях сих беруть участь проф. Кітель (теологія), др Вінер (фізика), др Беге (фізіологія), др Фершер (англійська мова), др Крюгер (філософія), др Георе (історія), др Гільфер (будівництво), др Діп (хемія). Темою лекцій будуть передовсім: німецькі культуртрегери на близькім сході, питання Палестини, питання життя для Німців на сході, нарід та військо, сучасні Греки, англійський національний характер, германський дух, наслідки невигідної мирної згоди після примірив з історії і т. ин.

— В справі відбудови годівлі дробу краве товариство господарське „Сільський Господар“ комунікує: Щоби улекшити і приспішити ведення плянної акції відбудови годівлі дробу бажає товариство мати в евіденції всіх годівельників, що займали ся перед війною плеканем расового дробу, або тепер сею годівлею займають ся.

В тій цілі згодять годівельники дробу зголосити ся до кравего товариства господарського „Сільський Господар“ ул. Зіморевича ч. 20. — В зголошеню згодить кожний годівельник подати: 1) кілько, якого рода і якої раси дріб плевав перед війною, 2) які погіє страти в годівлі дробу в наслідок воєних подій, 3) кілько, якого рода і якої раси дріб плевав тепер, 4) чи уживав при годівлі курий, контрольних гнізд, та чи уживав їх тепер, — яку мав перед війною, а яку тепер пересічну річну продукцію яєць на одну пугуку.

Так в інтересі власнім, як і в інтересі віднові годівлі дробу ващого населеня нехай діхго з годівельників не занедбає подати як найкорше точні дані.

— Воєний альбом ч. к. 20. полку стрільців.

Щоби увіковічити геройські подвиги українських стрільців з 20. полку (Станиславів) видає команда доповняючого баталіону 20. полку стрільців в українській мові велику памяткову книгу з текстом і ілюстраціями. Для доповненя і окрашеня сего альбому, просять ся всіх, що брали участь у битвах нашого полку, як рівнож і їхні рідні, ласкаво надіслати воєні свідчення, власноручні нариси й рисунки, фотографії й жалієсні уявляння, затрачених і полонених, як рівнож поезій, нарисів і новелі, які булиб звязані із воєними подіями, а також вишій для альбому прихотній матеріял, який на жадає, по зужиткованю, звернет ся назад.

Чистий дохід за продажі сього твору призначений на „Фонд влів і скріт“ — нашої славної станиславівської двадцятки. Замовляти альбум можна вже й тепер а ціна його виносить: в оправі 40 корон, брошурованийий 30 кор.

Всякі посляди і замовленя слати на адресу: Schriftleitung des Kriegsalbums k. k. Schützenregt. Nr. 20. in Wadowice, Galizien.

— Чеське серце. Таке товариство заснували Чехи, щоби від явнішій тяжкій час ратувати молоде міське покоління від голодової смерті. Вони взяли собі за клич, що хто вратує тепер чеське життя, той сповнить велике діло для будучности свого народу. У відповідь до чеських селянок „Чеське серце“ кличе: „Печіть один бохонець хліба більше. Може як-раз Ваш хліб вратує Ващу сестру або брата від голодової смерті!“ Успіх такий, що в Празі повстало кільканайцять кухонь, які харчують убоге міське населення виключно з дарунків чеського хлопа. Крім сего кілька тисяч міських дітей дістало примієвє на селі, а запросини з сіл що-раз нові плывуть, бо кожний засібний селянин уважає за честь собі мати „національного гостя“ у себе.

Чи ж менше голодує наше міське населення, чим чеське? Та чи нема у нас на селі священиків, засібніших учителів і господарів, що могли б погосити у себе забідованого міського хлопчину, або дівчину, будучих народних робітників? Чи вони не заслугоють на його поміч? На творенє товариства тепер не час, а і без нього може обійти ся. Найкожний, кому той закив промовить до серця, оберне ся до одної з дирекції гімназій, або до народної школи, що хоче прийняти на якийсь час до себе міську українську дитину, а певно дирекції шкіль не пожають труду і вишунують охочих до виїзду на село.

Також самі ученики, селянські діти, можуть прямо обернути ся зі запросинами до своїх товаришів, як і товаришів, котрі радо з сього скористали б і ще віддичать ся помічю в шільних роботах.

Також повинні села подумати про поміч бурсам, котрих багато закрито через брак харчів, а діти голодують за добрі гроші по станціях, або таке мусіли покинути школу. Тут не йде вже о саму даремницю, а також о доставу харчів за гроші та вже безпосередно для села, бо для сільських дітей.

Найкрасше, як би тим ділом заняли ся господарські Спільки або Кружки чи Філії „Сільського Господаря“ і вже тепер обдумали доставу середняків поживи для бурс. Як би де вдало ся діло поставити ширше і злучити з тим доставу для робітників чир. народних

інституцій, учителів і урядників та загалу укр. інтелігенції, то причинило би ся до тим красної сполуки нашого села з містом, по лишне виїшло б в хосен для обох сторін, бо село так часто потребує і користає з помічи та проводу міської укр. інтелігенції, яка прецінь тільки напрацювала ся і натерпіла ся, обстоюючи права нашого простолюдня. Добро народу в силі усіх верств і їх тіснійшій та дружній звязи, а в той тяжкий час повинно проявити ся взаємною помічю. А се тим легше, що та поміч не даром, бо того ніхто не жадає, а за гроші.

ПОМЕРЛИ.

Ольга Евгенія Павликовська

Упокоїла ся по короткій а тяжкій недужі дня 14-го серпня с. р. в 26 році житя.

Олександр Береза

ОЛЕКСАНДЕР БЕРЕЗА, народний учитель з Бучаччини помер молодю д. 10 серпня в Штайнцлям (Долішня Австрія). Покійний відбув карпацьку кампанію в рядах У. С. С. Тяжко перестуджений лінив ся по військових шпиталіях, а прийшовши трохи до сил, переїхав до Гмінду і обняв там обовязки учителя. Роки 1916 і 1917, коли виселенці запроторені у волючі барани, купами мерли з голоду, на харчах меркого віденського торговця краватками, тепер міщонера, пана Грос, — вид сцен, тяжких до пережитя, які треба було зустрічати на кождім кроці, без можности помігти — відбили ся дуже некорисно на здоровлю Покійного, мужицької дитини, що розумів, як мало хто, трагедію українського виселенця. Запрацьований, недужий, він все ще находив час вести селянські хоры, брати участь в просвітних курсах, в житю школи на зверх, і ніколи не відмовляв ся дати щось з себе, там, де для реальної праці, не для слів, не було за багато охочих. Саме рік тому, як він тішив ся сонцем в долині Гагрієні, у Вайтрі, близь комшарного Гмінду і снував палкі пляни, весь проининений любовю до рідної країни і тільки деколи, згадавши грозу, що висіла над його молодим житєм, пробував співати зірваним уже голосом: „На долині житю, копитами збитю, в чистім полі, край дороги, козаченька вбито...“ — І не могло бути інакше, мусіла прийти рання смерть, коли покійний радя насупнича, по двох неділях вже був в Гмінді, сім несканалізованім, побудованім на мотлаках, сповитим день і ніч чадним духом шпиталю і кладовища, де лежить більше, чим десятюк тисяч побитих невинних...

Покійний Олександр заки діждав ся других ферій, щоб знов ратувати груди чистим воздухом і відпочинком, було за пізно. Висланий до Штайнцлям, приїхав там, щоб догоряти, як свіча. Не рідна земля, а чужі й несприятливі уагрія Штайнцляму ховають тілні останки людиня, яка могла а усіх добрих сил душі послужити Україні. Вічна память доброму товаришови і гарній людині!

ОПОВІСТКИ.

Субота дня 18-го серпня 1918.

Вині 17-го серпня гр.-кат.: 7 Молод. в Еф., римо-кат.: Анастасія.

Завтра: 18-го серпня: гр.-кат.: 8 Н. по З. С., римо-кат.: 13 Н. по З. С.

Репертуар україн. театру у Львові. Сала Това ім. Лисенка, улица Пашкевича 5. Початок о год. пів до 8 вечером. В неділю, 18. с. м. „Украдене щастє“, драма в 5 діях Івана Франка. Виступ Михайла Яликова. — В понеділок 19 с. м. „Трійка гільтайв“, введіль в 5 діях Нестроя. — Музика військова 15 п. п. Вилети раніше в Народній Торговлі а в дни вистави від 5 год. по пол. прох касі.

— Заходом Клуба української молодіжки відбудуться в суботу дня 17. серпня с. р. в малій залі ім. тов-а М. Лисенка ул. Шаховича 5. Ш. н. Товариські сходження на які має часом запросяти Василу Всечесність з родиною. Товариські забави з котиліоновими та іншими переміжками музичні про-дукції. Початок о год. 7:30. — Комітет.

Гімназійний курс у Відні III. Radetzkystr. 2. перестав існувати. Акта сего курсу перевезено до ц. к. Дирекції гімназії Франц-Йосифа I. в Тернополі. Тут треба звер-тати ся від тепер по невідібрані свідоцтва і дупліката.

В дівочій гімназії СС. Васи-лянок у Львові відбудуться вписи до всіх класів 2 і 3 вересня, від 9—12 і 4—6. До впи-су мають явитися учениці особисто в това-риські родичів або олігухів. Пізніших впи-сів дирекція не буде углядювати.

Поправчі іспити відбудуться 2 і 3 ве-ресня, вступні до I. класу 4. вересня о 8 г., а до інших класів від 10—15 вересня.

Шкільний рік розпочає ся 4 вересня спільним Богослуженням, на яким мають явитися всі учениці. Правильна наука дня 5. ве-ресня о 8 годинах.

Гімназія буде розміщена при вулиці Су-шицького ч. 24. Дирекція. 341 1—3

Управа виховуючого інституту для дівчат СС. Василянок у Львові, подас до ві-дома, що на слідуєчий рік шкільний прийме учениці та студентки університету. Інститут-ки одержують приміщеня, харч. опіку і поміч-в'язу. Науку музика уділяти мусть квалифі-ковані свідки музичного Інституту ім. Лисенка. Більші умовини прийняти подас Заряд устро-або письменно. Всі писемна і подана о прива-те належить пересилати до Управи монастиря СС. Василянок у Львові при вул. Потоцького ч. 95. Ізв'язку буде від 1. вересня приміше-ний при ул. Зибанкевича ч. 30. Управа. 342 1—3

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Адвокат

Др. Іляріон Боцюрків

перейс своєю канцелярію з Яворова до Буча-ча ул. Міцкевича 13, дім дра Альтера.

Др. Ст. Чикалюк

в Тернополі

продовжить канцелярію адвокатську при вулиці Тернопольського ч. 9. 328 1—30

Др. ВАНЬО

адвокат з Золочеві пошукує кондіцієнта з правом субституції. 326 1—2

Адвокат

Др. Стефан Брикович

відкрив адвокатську канцелярію

в Тернополі,

при вулиці Коцерника, ч. 18. (партер) 285

Др. Яремкевич,

лікар дітей, ординує в Черемшани, ул. Зам-кена ч. 6. 3—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Є на продаж фільварок 140 морговий під дуже корисними усьвіями. Зголошеня до Дра Вава в Золочеві. 330 1—2

Емеритований урядник концептовий, літ 50, з річним емеритурою 2400 корон, з доб-римми виглядами на будуче, правий характер, бажає в цілях матримоніальних навязати зно-сний з жінчиною літ середніх, чесною, го-сподарникою, лагідною вдачі. Рефлектує ся лиц-на добре ситуювану властивеньку реальности найрадше в меншій місті. Зголошеня неан-оіммові: „легітимація 1113“ посте рестаганте Львів. 343 1—2

Урядник Українець прийме одного або двох учеників вглядю учениць на харч і меш-каня, за провіянти. Відомість Адміністрація „Укр. Слова“ під „Ученик“. 334 1—

Панночки з гімназії прийме на мешканя і харч Р. Цвяхова ул. А. Потоцького ч. 102. Львів. 335 1—3

Однорічний курс матури семинаріальної і школи вищогої буде вести для панночок фаховий професор. Інформації: П. Горбачев-ська Львів. Йосафата 8. 336 1—3

Хтоби знав що про Маланку Онучак з Ми-жуличина п. Надвірна, що виїхала в 17 р. з Москалями разом з 6 літн. сином Іваном, зволить ласкаво повідомити її мужа: Онучак Микона К. u. K. Res. Spital Pisek Barak 2. in Meran Süd Tirol. 327 1—

Конкурс.

Філія Кр. Тов. Госп. „Сільський Госпо-дар“ в Мостах великих розписує конкурс на посаду урядника канцелярії правної поради. Посада до об'язка від 1 вересня с. р. Платня після умови. Зголошеня слати на адресу фі-лії „Сільського Господаря“ в Мостах великих. 332 1—

До українських авторів.

Арт. Видавництво „Русалка“ під заря-дом Гр. Гадуляка видає сего року реклам-овий Календар на 1919 р. Укр. автори, котрі хотілиб піддержати нас своїми творами, зво-лять свої праці (короткі оповіданя, вірші і др.) надіслати на адрес: Марія Гадулак, Львів Куркова 10. 344 1—

Оголошеня.

Надзираюча Рада Спільної Торговлі стов зар з обмеж. порукою в Гаях розтоць-ких скликає отсим надзвичайні загальні збо-ри спілки, котрі відбудуться дня 28 серпня 1918 о год. 3 по пол. в льоках „Народного Дому“ в Залізках з отсим порядком днявним:

- 1) Зміна §§ 1 2 і 15 статута.
- 2) Удїленя абсолютній уступаючий У-праві.
- 3) Вибір Управи.
- 4) Вибір Надзираючої Ради.

За Надазраючу Раду:
Ст. Чехович. І. Садівський.

Запроше-не на пе-редплату! „**НОВИЙ ЧАС**“ ілюстр. еусп. економ. і літ. тижневник **появиться 5. IX. 1918.**

Непомітчане се писемко, обним. 16стор. друку, веліч. 20—28 см, буде: 1. Пода-вати перегляд найважн. подій світа. Заниматися головн. справами укр. на-родного господарства, його розвитком і шмерелами нар. богацтва, пропагувати економ. організацію шпр. кругів в но-опер. дусі, слідити за ходом відбудови краю, подавати найважн. розпорядки, шприти пожиточні й практичні відомо-сти і поради для родин, інститутцій, то-варств, спілок, торговель, склепів, крам-ниць, купців, ремісн., промислов. і ин. 3. Слідити за ходом і розвитком орга-нізаційних змагань укр. жіноцтва й посо-блительному 4. Посвячувати депо місця для новоч. укр. й світової літерат. й артистич. творчости, щоб попри серіоз-ні і напружуючі статі й вісті дати та-кож віддих і розраду для умученого духа. Загалом нести моральні напро-ваджуваня на матеріальні користи як найширші круги укр. суспільности.

Видавництво й редакцію сего тижн. буде вести Амброс Березовський. Спі-праця є для него забезпечена в комі-теті з найповаж. письмен. і фаховців.

П. Т. інтелігентів як і свід. селян просимо також о донісі на повисні теми.

Передплата буде вни. річно К 30, півр. К 15, до кінця 1918 р. К 10. Те саме в гривнах і марках. Поодинокє число 60 сот. або шагів. Ред. й адм.: „Новий Час“, Львів Ру-ська ч. 3. 280 3—6

Для установа накладу просимо о пас-навий поспіх з передплатою — на жа-данє висплатмо поштовою складанку (чек).

Орної землі

з лісом на будову здатним і сіножаті можна-набути в довільній скільности недалеко Льво-ва на власність. Зголошеня листовні до: За-ряду тартану Рейлинець п. Мости великі. 295 4—10

Інструктора здібного пошукою до хлопчик-а з II. кл. реальної гімназії на цілий рік. Ці-ле утриманє і гонорар після умови. Зголо-шеня слати ласкаво на адр. Іван Кабаровський начальник стаяції в Яремчи. 340 1—

В Косові коло Коломиї сейчас є на продаж реальність, складаюча ся в 1914 році, по-будованої хати, о 4 кімнатах, кухні, двох ве-ранд, передпокою, під бляхою, дальше є новя-тоже стайня, комора і дривітня і пів морга-города з овочевими деревами — ціна 35.000 кор. Відомість: Канцелярія нотаріальна Го-сів вів Коломия. 337 1—2

Від адм. „Укр. Слова“

Вп. передплатників просимо о надісланє за-лягаючої предплати.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

У Львові:		В краю і державі:		За границею:	
На рік	44—К.	56—К.	На Україні	56 карб.	
півроку	22—	28—	В Німеччині	56 мар.	
чвертьроку 12—	—	15—	В інших державах	51 фр.	
місяць	4—	5—			

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ:

Строчка двошпальтова або її місце 60 с.; в надісланім 1 К.; в оповістках 1-50 К.; в редакційній часті перед, або по новинках 2 К. Некромологія 2 К. Слова тв-рстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і неділю подвійно. Постійні ого-лошеня за особною умовою.